

VEČERNI LIST

NEODVISEN DNEVNIK

Cena za celo leto . K 60.— za pol leta . K 30.—
četrt leta . 15.— en mesec . 5.—
Društvo in upravištvo: Kopitarjeva ulica Štev. 6.
Telefon Štev. 50.

Inserati: Enostopna pettversta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor) za enkrat po K 120.—
Postano: Enostopna pettversta K 1.—. — Izhaja vsak dan, izvenšči nedelje in praznike, ob 2. uri popoldne

Ljudsko glasovanje v Dalmaciji. Nad 286 tisoč glasov za Jugoslavijo.

LDU. Split, 22. maja. (DDU.) »Nova Doba« objavlja pregled o izvršenem plebiscitu za državo Srbov, Hrvatov in Slovencev v onem delu Dalmacije, katerega je Italijanska vojska okupirala do 20. maja 1919. Od vsega prebivalstva 35 okupiranih

občin, ki šteje 310.514 duš (?) se je izjavilo za Jugoslavijo 286.674; izjaviti se jih ni moglo 12.989 in ni se jih hotelo izjaviti 12 tisoč 939. Skupni odstotek onih, ki se v okupirani Dalmaciji niso hoteli izjaviti za našo državo, je 3 in pol odstotkov.

Ameriška misija zapustila Dunaj.

LDU. Dunaj, 22. maja. (ČTU.) Ameriška študijska misija, ki se je mudila pet mesecev na Dunaju, je izvršila svoje delo;

njen načelnik prof. Coolidge in nekateri drugi člani so odpotovali sinoči v Pariz.

Rok za nemški odgovor podaljšan.

LDU Pariz, 22. maja. (Brezzično.) Nemškimi delegatom je dovoljeno osem-dnevno podaljšanje roka za predložitev protipredlogov. Grof Brockdorff-Rantzau je naslovil na predsednika mirovne konference, Clemenceauja pismo, ki slove: »Gospod predsednik! Nemška delegacija namerava obvestiti alirane in asociirane vlade še o nekaterih točkah, katerim pripisuje praktičen pomen. Predložila bo torej: a) noto o teritorialnih vprašanjih na vzhodu; b) noto o Alzaciji-Loreni; c) noto o zasednem ozemlju; d) noto o izpopolnitvi obveznosti, ki jih je prevzela Nemčija glede obnove; e) noto o načinu, kako naj se postopa odslej z vsemi vprašanji, ki spadajo v delavsko zakonodajo; f) noto o postopanju z nemško lastnino v sovražnem inozemstvu. Razen tega se izdeluje poseben resume pripomb, za katere daje nemški vladi povod osnutek mirovne pogodbe

v svojih detajlnih določbah. Z ozirom na to, da so gori omenjena vprašanja deloma zelo težavna in zapletena ter da je bilo primerno, obravnavati jih s pomočjo izvedencev tako v Versaillesu, kakor v Berlinu, jih ni bilo mogoče obdelati vseh v roku 15 dni, ki ga je določila Vaša ekscelencija z dne 7. t. m., dasiravno si je prizadevala vsa delegacija, da v tem roku izdela in predloži kolikor mogoče mnogo not. Iz navedenih razlogov predlagam v imenu nemške delegacije, naj se smatra vsebina teh not za predmet razprave (v brezzični brzogovorni kratak presledek nečistljiv) in naj se nam dovoli rok, kakršen je potreben za temeljitejšo razmotrivanje. Blagovolite sprejeti, gospod predsednik, zagotovilo mojega velespoštovanja. — Grof Brockdorff-Rantzau.« — Clemenceau mu je odgovoril v pismu, kjer ga obvešča, da je rok podaljšan do 29. maja.

Nemški delegati odpotovali v Spaa.

LDU Versailles, 22. maja. (ČTU.) Šest nemških mirovnih delegatov med njimi grof Brockdorff-Rantzau je snoči odpotovalo v Spaa, kjer se bodo z ministrskim predsednikom Scheidemannom in drugimi člani kabineta posvetovali o važnih stvareh. Gre za to, da se nemški delegatje in berlinska vlada zedinijo zlasti o vprašanju, je li bilo podaljšanje roka umestno. Nem-

ška delegacija v Versaillesu je želela podaljšanje roka, berlinska vlada pa je bila zoper podaljšanje. Razen tega niso bili edini glede vprašanja, kaj bi bilo ugodnejše, ali poslati posamezne note ententi, ali odgovoriti na mirovne pogoje v eni veliki skupni noti. Mirovna delegacija se vrne jutri v Versailles.

Vesti.

Še vedno prihajajo iz Pariza vesti, ki so nam vse prej ko zadovoljive, in nihče ne ve, koliko je resnice na njih. Včeraj pa je prišla iz Pariza vest, češ, da se bo vse delo glede mej na Štajerskem in Koroškem pričelo nova, ker Italija želi, da se prej rešijo njene meje. Če je to res, in ne le gola vest, bi to značilo, da je Italija dosegla uspeh. Kajti jasno je bilo, da hočemo mi in ostala ententa najprej določiti severne meje in šele na koncu reševati jadranski problem. Toda neverjetna je ta vest zato, ker severne naše meje spadajo v mirovno pogodbo z Avstrijo, in to bodo avstrijskim delegatom izročili te dni.

Druge vesti, ki je daleko bolj senzacionalna, je, da se skuša med Jugoslavijo in Francijo ustanoviti vojaška konvencija, kar je Italijo zelo razburilo. Umevno je, če pomislimo, da ta vest pristavlja še možnost, da se k tej vojaški konvenciji pridruži še Grška, tako da bi bila Italija v Adriji čisto obkoljena. Tudi to je vest, ki jo moramo poslušati mirno in hladno. Take stvari se ne obešajo na veliki zvon. In če se že obešajo, je to znamenje, da naj se s tem nasprotnik le oplasi. Morda tudi je ta vest imela namen, da oplasi Italijo pred kakim nasilnim korakom proti Jugoslaviji. Kdo to ve? Res pa je, da je italijanska javnost zelo razburjena vsled vesti, ki prihajajo iz Pariza in ki kažejo, da tudi Italiji ne gre tako po volji ko so sanjali v času svojega najbolj pijanega navdušenja ob branju D' Aranzijevih fraz.

Eno misel moramo vedno imeti pred očmi, najsi se te vesti izkažejo za resnične ali izmišljene! Ljudstva, ki jih danes vodijo nam sovražni diplomati večinoma ne stoje po svojem prepričanju in volji proti nam, marveč jih vodi za seboj le imperijalistična politika njihovih vlad. Kvečjemu med delom avstrijskih Nemcev bi lahko govorili, da je tu tudi ljudstvo prežeto sovraštva proti nam.

Zato moramo gledati, da si prejalislej brez vojaških konvencij osvojimo srca ljudstev in se z njimi pobotamo brez sovraštva na podlagi tega, kar vsakemu gre. Le tako je zagotovljen bodoči mir med narodi. ki ga diplomatje v svojih sobah in pri zelenih mizah tako okorno in počasi tešejo.

Razkroj Nemške Avstrije.

»Temps« poroča: Separatistične težnje v Nemški Avstriji rastejo od dne do dne. Solnograško si je postavilo avtonomno vlado. Člani vlade so izdali oglas, v katerem prepovedujejo naseljevanje Dunaj-

čanom v Solnogradu in se upirajo enotnemu gospodarstvu. Solnograška vlada je odklonila, da bi poslala na Dunaj centralni vladi prebitek iz davčnih dohodkov, češ da usoda Solnograške še ni določena.

Okolica Petrograda pod ognjem ententnih topov.

LDU. Bazel, 22. maja. (ČTU.) Iz poročila britanske admiralitete je posneti, da križari v Finskem zalivu 22 ententnih vojnih ladij. Francoske, kakor tudi angleške ladje so pod poveljstvom adm. Cavana. Bolj-

ševiki so proglasili zaliv petrogradski za vojni pas. Vse ozemlje južno od Petergofa je pod težkim ognjem angleških in francoskih ladijskih topov.

Še vedno zvesti Viljemu.

Dunaj, 22. maja. »Münchener Post« poroča: V Jeni je zborovalo 200 poslancev nemške nacionalne stranke. Predsednik Kahl je izjavil v svojem govoru:

»Mi smo bili vedno cesarju zvesta

stranka in taki tudi ostanemo.« V nadaljnj razpravi je Straesemann povdarjal, da je za Nemčijo najboljša oblika vladavine monarhija.

Čehi proti Mažarom.

LDU. Praga, 21. maja. (ČTU.) Narodna skupščina. Minister za narodno obrambo Klofač je izjavil o vojaški akciji na Slovaškem: Skoraj istočasno, ko je Bela Kun poslal diplomate na vse vetrove, ki so pozivljali, naj se ustavijo sovražnosti na vseh frontah, so Mažari napadli Komarno. Bil je to organiziran vojaški napad. Pri tem smo imeli 15 mrtvih in 25 ranjenih, sovražnik pa 116 mrtvih in 2 ujetnika. Uplenili smo tudi nekaj vojnega materijala. Kakor razvidno, so se Mažari pripravljali na napad v večjem obsegu in so se s tem napadom nameravali polastiti mesta. Ko se je začetkom marca začela finančna akcija in žigosanje bankovcev, so Mažari upali, da e prišel zanje ugoden trenutek. Vsak dan so njihova letala metala velike množine letakov na naše ozemlje, pozivljajoč prebivalstvo, naj se upre finančnim odredbam. Na eni strani so hoteli izpodkopati zaupanje slovaškega naroda do naše vlade, na drugi strani pa preprečiti žigosanje bankovcev. — Govornik je nato navajal podrobnosti mažarske vojaške ofenzive. — Posl. Smichova-Langova pozdravlja v imenu socialističnih žen zakonsko reformo, dasi se ne strinja z načinom, kako so jo nameravali izvesti. Reforma bo strašni prostytuciji zavdala prvi udarec. — Posl. dr. Černy izjavlja v imenu kluba čehoslovaške republikanske agrarne stranke, da bo glasoval za reformo.

Zveza znanstvenih društev.

LDU Lyon, 22. maja. (Brezžično.) Na povabilo akademije za proučevanje starinskih napisov in za leposlovje, kateri se je pridružila akademija moralnih in političnih ved, so imeli poblašeni zastopniki ameriškanske akademije v Bostonu, dalje zastopniki združenja ameriškanskih zgodovinarjev v Washingtonu, kraljeve belgijske akademije, kraljeve akademije turinske in Akademije de Lincei, nadalje zastopniki ro-

munske akademije in dva oficialna zastopnika Grške in Japonske dne 15. in 17. maja sestanek da prouče velevažno vprašanje, kako naj se uredi po vojni mednarodni znanstveni odnošaji, ter da nadaljujejo vsled vojne prekinjeno prizadevanje akademije za naravoslovne in matematične vede, ki je po inicijativi londonske Royal Society in pariške akademije znanosti izkušala doseči nekako osredotočenje svetovnega znanstvenega delovanja. Delegatje so sklenili soglasno, da se ustanovi osrednja zveza teh znanstvenih korporacij, ki jim bo omogočala delovati z združenimi močmi pri znanstvenem raziskovanju in tudi pri izdavanju vzajemnih publikacij. Vsi narodi, ki jih je združila vojna, tudi oni, ki jih vsaj ni ločila za dobo, za katero ni mogoče reči, kako dolgo bo trajala, bodo povabljeni, naj pristopijo k tej zvezi, ki bo nosila ime »Union academique«. Njen namen bo, poglobljati in zožiti vse znanstvene panoge, katere goje posamezne akademije-članice, predvsem jezikoslovje, zgodovino, ter moralne, politične in socialne vede. Sedež zveze bo v Bruslju, kjer bo vodil njene posle poseben permanenten urad in kjer se bodo vršile vsako leto skupščine delegatov.

Kako hoče Reka braniti svojo lastno pravico.

List »Corriere« prinaša zelo dolgo patetično resolucijo reškega »Consiglia Nazionale«, ki pravi, da se bodo v najskrajnejšem slučaju reški Italijani sami branili proti vsakemu nasilju, naj pride od katerekoli strani. Ker pa je Grossich le videl, da je to vse vendarle samo komedija — in celo nekoliko nevarna — je rekel na koncu s tresočim glasom: »Žrtev, ki jo zahtevajo okoliščnosti, je neizmerna; a če jo zahtevajo najvišji interesi Italije, jo bomo prenesli. Najpreje sem Italijan, potem šele Rečan. Če je torej potrebno, bo stopila Reka v stran in bo znala iti tudi smrti nasproti.« In »Corriere« pristavlja:

»Stari patriot je obmolknil pri teh besedah in bruhnil v jok. Po nekaj trenutkih ginjenosti, so se mu približali navzoči, stiskal je nasproti mu iztegnjene roke in se smejal skozi solze mladeničem, ki so mu še enkrat ponovili sveto obljubo, da družji ena edina volja srca vseh Rečanov.« Kako znajo biti ljudje ginjeni ob primernih prilikah!!

P. P.

Proti mirovni pogodbi.

Minister Bissolati pripravlja v Italiji velike demonstracije za 1. junij proti mirovnim pogojem, ki jih je izdelala mirovna konferenca v Versaillesu. Bissolati piše v »Popolo d'Italia«, da je položaj Italije danes slabši kakor je bil meseca maja leta 1915., ko je napovedala Avstriji vojno. Zanimivo je pa to, da je Bissolati januarja odstopil kot minister, ker so se mu tedaj zdele zahteve Sonnina nasproti Jugoslaviji prevelike, a danes hoče on spraviti kvišku vso Italijo samo zaradi tega, ker se mirovna konferenca noče odločiti, da bi pripoznala Reko Italiji.

Ruski problem.

Pariška mirovna konferenca je povabila zastopnike raznih vlad, ki so nastale na ozemlju bivšega ruskega carstva, na otoke Prinkipi, da tam s posredovanjem entente uredijo zopet ruske razmere. Ker se povabilu posamezne vlade niso hotele odzvati, je padel načrt v vodo in konferenca je sklenila, da bo uredila evropske zadeve brez Rusije. V resnici je nadaljevala svoje delo ne meneč se za to, kaj se godi v Rusiji. Sedaj, ko pa gre h koncu delo mirovne konference, pa so se zopet začeli oglašati glasovi, ki hočejo, da se reši tudi rusko vprašanje. Tako prinaša napol uradni »Temps« od 17. t. m. uvodni članek, v katerem se peča s položajem v Rusiji. List meni, da se boljševiki ne morejo več dolgo držati. Zahteva zato, da naj zavezniki podpirajo vlado admirala Kolčaka proti boljševikom in začno oficijozne dogovore z bivšim ruskim ministrom zunanjih zadev Sazonovom, Čajkovskem, knezom Lvovom in Maklakovom, ki se nahajajo v Parizu in so pripadniki Kolčakove vlade.

Letonske čete zavzele Rigo.

LDU Pariz, 22. maja. (Brezžično.) Letonski tiskovni urad poroča: Rigo in Dünzburg so zavzele letonske garde. Večino boljševiških komisarjev Rige so prekim sodom ustrelili. — Estonski generalni štab poroča, da korakajo estonske čete proti Molnarju.

Nov škof.

m Belgrad, 22. maja. Regent je podpisal ukaz, s katerim se imenuje za škofa ričke eparhije dr. Nikola Velimirovič.

Odbiti napadi koroških Nemcev.

Ljubljanski dopisni urad dne 23. maja poroča iz uradnega vira: Nemci so 22. maja ponoči neprestano nadlegovali naše straže južno od Spodnjega Dravograda z ognjem topov in strojníc.

Napad sovražnega oddelka blizu hiše

Schulerjeve severozapadno od Slovenjega gradca je odbila naša pehota s sodelovanjem topništva.

Na vsi severni fronti položaj neizpremenjen.

Seja narodnega predstavništva.

Belgrad, 22. maja. Včerajšnja seja narodnega predstavništva je nudila zopet sliko srčitega boja med radikalcí in demokrací. Klopí poslancev so bile popolnoma zasedene; navzoči so bili tudi vsi ministri. Na galerijah je bilo nalaščeno polno. Sejo je otvoril točno ob 16. uri podpredsednik dr. Ribač, nakar se je odobril zapisnik zadnje seje brez ugovora. Interpelacije, pritožbe in prošnje so bile rešene hitro brez posebnega zanimanja. Med interpelacijami je bila zanimiva poslanca Živojina Zlatića o ponudbi posojila kanadske vlade v višini 500 milijonov fr. Minister za trgovino Voja Veljković je odgovarjal, da vlada v principu ne odklanja nobenega posojila, ki je potreben za obnovo dežele. Ima pa nezaupanje proti temu, da dobe trgovci svobodne roke pri nabavi blaga v Kanadi, ker bi nakupovali le one predmete, pri katerih bi največ zaslužili, in ne onih, ki so nam najbolj potrebni za obnovo rednega življenja. Z ozirom na dejstvo, da je Grška sklenila s Kanado tako posojilo, je rekel minister, da je pri tem dogovoru posređoval agent, ki je dobil 3 odstotke provizije. Pod takimi pogoji naša vlada ne more pristati na sklepanje pogodb, ker stoji na stališču, da se mora s tujo vlastjo, kakor je Kanada, pogajati samo neposredni in potom. Obstoj pa tudi še drugo vprašanje. Za obnovo dežel pridejo v prvi vrsti v poštev severoameriške Zedinjene države. Kakor javljajo iz Pariza, je predložen parlamentu Zedinjeni hdržav poseben zakon za pomoč pri obnovi malih držav. Jutri ali pojutrišnjem se vrši sestanek zastopnikov trgovskih zbornic, da se utrdijo trgovinske zveze med nami in severoameriškiimi Zedinjenimi državami.

Po interpelacijah je prišla na vrsto razprava o poročilu verifikacijskega odbora o mandatu poslanca Urovića. Govoril je radikalni poslanec dr. Miletić, kateremu je odgovarjal poslanec iz Makedonije Šiškalović, čegar mandat je bil istolako v razpravi. Cela debata je bila zelo živahna. Pri glasovanju je imela demokratska zajednica za uničenje mandata 84 glasov, dočim so stari radikalcí glasovali za verifikacijo in dobili 53 glasov. Oddanih je bilo skupno samo 137 glasov, namesto 141, kolikor je potrebno za veljavnost glasovanja. Jugoslovanski in Narodni klub sta namreč pred glasovanjem zapustila dvorano. Soc. demokrat Bukšek je protestiral proti temu, češ, da se zavlačuje na ta način parlamentarno delo, kerje potrebno še enkratno glasovanje. V imenu Jugoslovanskega kluba je izjavil posl. Smodej, da klub ni imel namena,

onemogočiti delo narodnega predstavništva, da pa so se njegovi člani odstranili od glasovanja, ker pri stvari niso zainteresirani. Za dr. Smodejem so govorili še nekateri radikalcí, med njimi podpredsednik radikalnega kluba Uroš Lomović. — Nato se je vršilo drugo glasovanje o verifikaciji mandata poslanca Šuškalovića, pri čemur je Jugoslovanski klub dal svojim članom na prosto voljo, kako naj glasujejo. Zato je del Jugoslovanskega kluba glasoval z radikalcí, drugi del pa za predlog verifikacijskega odseka. Na ta način je bilo omogočeno, da je bila skupščina sklepčna. Glasovanje o mandatu Cerovića se bo ponovilo v prihodnji seji.

Raznoterosti.

LDU. Dunaj, 22. maja. (ČTU.) Vojaški zastopnik Velike Britanije na Dunaju, polkovnik Cunigham je včeraj dospel iz Angleske na Dunaj.

LDU. Berlin, 22. maja. (ČTU.) Danes je prejela nemška delegacija odgovor entente na nemško noto glede vojnih ujetnikov. Tudi ta nota ima docela odklanjajočo vsebino.

Iz pokrajine.

k Dopisovanje z vojnimi ujetniki v Sibiriji. Dopisovanje z vojnimi ujetniki v Sibiriji je zopet možno, in sicer velja za to dopisovanje sledečo: Pišejo naj se samo dopisnice, kratko, razločno in s črnilom. Dopisnice naj se vložijo v kuverto in pošljejo ali pa prineso v pisarno »Slov. Rdečega križa« v Ljubljani, Poljanska cesta (Alojzijevešče, II. nadstropje, vrata 39. Opozarjamo, da je mogoče dopisovati le z vojnimi ujetniki, ki so v Sibiriji, z onimi, ki se nahajajo v evropski Rusiji, pa je dopisovanje točasno še nemogoče.

k Imena porotnikov za drugo porotno zasedanje, ki se prične 23. junija t. l.: Glavni porotniki: Arh Gašper, posestnik in gostilničar, Boh. Bistrica; Adamič Anton, trgovec, Kranj; Stare Ivan, posestnik, Sp. Seničica; Urbanija Pavel, posestnik, Potoška vas; Bizjak Franc, posestnik, Vižmarje; Juvan Franc, posestnik in gostilničar, Olševk; Drelse Oton, tovarnar in posestnik, Ljubljana; Domicej Miro, trgovec, Ljubljana; Jeršinović Matija, posestnik, Kamna gorica; Krsnik Uroš, posestnik, Ljubljana; Lenče Jernej, orož. stražm. v p., Kleče; Javornik Jak., posestnik, Vel. Mlačevo; Rogač Jožef, posestnik, Zg. Lipnica; Babnik Valent., posestnik, Št. Vid nad Ljubljano; Grad Jak., posestnik, Vevče; Smuk Simon, tovarnar,

Retnje; Grošelj Alojzij, posestnik, Dobje; Illovar Franc, posestnik in krojač, Ustje; Meglič Aleš, posestnik, Lom; Kotar Ivan, posestnik, Gabrovka; Avšič Andrej, posestnik, Sneberje; Košir Anton ml., posestnik in krčmar, Kovor; Zupan Iv., posestnik in gostilničar, Boh. Bela; Košmelf Josip, posestnik in mesar, Železniki; Vrtačnik Ivan, posestnik, Ljubljana; Rozman Ivan, posestnik, Bitnje; Gartroža Iv., posestnik in gostilničar, Sp. Zadobrova; Dolinar Ivan, trgovec, Poljane; Ankele Iv., posestnik in gostilničar, Sv. Ana; Mrhar Vid, posestnik, Guncleje; Štupica Franc, trgovec, Ljubljana; Zalar Rudolf, posestnik, Ljubljana; Furlan Martin, posestnik, Verbljene; Kleindienst Ivan, posestnik in gostilničar, Predtrg; Martinc Anton, posestnik, Ljubljana. — Namestniki porotnikov: Kačar Karel, zelar in posestnik, Ljubljana; Srebot Ivan, čevljar in posestnik, Ljubljana; Schwentner Leopold, knjigotržec, Ljubljana; Rojina Josip, krojač in posestnik, Ljubljana; Dobeic Oswald, trgovec in posestnik, Ljubljana; Čeč Karel, tiskarski upravitelj in posestnik, Ljubljana; Reboj Josip, ključavničar in posestnik, Ljubljana; Zalar Matija, pek, Ljubljana; Mihelič Josip, trgovec, Ljubljana.

k Nov nedeljski vlak na kamniški progi. Od 25. maja do 30. septembra tekočega leta vozi na progi Kamnik—Ljubljana drž. kol. ob nedeljah in praznikih osebni vlak št. 2180 po z razglasom objavljenem voznem redu. Odhodi iz Kamnika ob 20.50, iz Homca ob 21.06, iz Jarš—Mengša ob 21.12, iz Domžal ob 21.23, iz Trzina ob 21.35, iz Črnuč ob 21.53, z Ježice ob 21.58; prihodi v Ljubljano drž. kol. ob 22.10.

k V Lešah so dobili prve električne luči.

k Gospodarska komisija za stvarno demobilizacijo ima v Dravljah večjo množino plošatega, kakor tudi nekaj okroglega železa, ki se ga bo oddajalo obrtnikom in drugim direktnim uporabnikom. Prekupci so izključeni. Tudi trgovcem se začasno ne bo oddajalo. Seznam se nahaja v pisarni Gospodarske komisije, kamor naj se pošljejo pismene vloge do 5. junija, iz katerih naj bo razvidna zaprosena množina in dimenzija. — V Zalogu se nahaja večja množina starih železniških tračnic, dolgih 3—9 m. Gospodarska komisija jih bo oddajala le obrtnikom in direktnim uporabnikom. Pismene prijave naj se naslovi na Gospodarsko komisijo za stvarno demobilizacijo. Gospodarska komisija ima še nekaj voskovega nadomestila in cerzina. Svečarji naj stavijo ponudbe najkasneje do 15. junija Gospodarski komisiji.

k Zasebni uradniki in uradnice. Na razna vprašanja sporočamo, da ima pristop k Društvu zasebnih uradnikov in uradnic na slovenskem ozemlju vsak, kateremu sodi značaj zasebnega uradnika. Društvo ima danes nad 1500 članov. Člani so uvrščeni v strokovne skupine, tako da more vsaka skupina nemoteno po drugih delovati v okviru društva za svoje koristi. Dne 2. marca sklenjeni izredni občni zbor se bo vršil koncem meseca junija, na katerem pride v razpravo nov poslovnik, ki bo nadomestoval dotedanja pravila in

pravilnik glede podpor. Ker odbor krajevne skupine v Celju, ki je prevzel nalogo, zastopati zasebno uradništvo cele Slovenske Štajerske, ne deluje, naj se zasebni uraniki in uradnice te pokrajine prigrasijo naravnost v osrednji društveni pisarni v Ljubljani, Poljanska cesta št. 3.

k Prispevki za koroške begunce. Za varovalni oddelek za Kranjsko v Ljubljani je izročil podpisanemu uradu dne 17. t. m. za koroške begunce znesek 720 K in dne 20. t. m. 420 K 20 vin., kateri znesek je nabrala gđ. Tončka Cotman na župnem sokolskem izletu v Polhovem gradu dne 18. t. m. Podpisani urad se v imenu koroških beguncem darovateljem in nabiralcem najtopleje zahvaljuje. — Posredovalni urad za begunce SHS v Ljubljani.

k Predavanje o vinarstvu. V nedeljo, dne 1. junija po prvi maši ob pol 8. zjutraj predava vinarski nadzornik B. Skalicky v šoli v Kostanjevici »o perečih vprašanih vinogradništva«. Žeteli je obilne udeležbe.

k Ptuj. V nedeljo 1. junija t. l. bo v Narodnem domu v Ptuj ustanovni občni zbor konsumnega društva za ptujski politični okraj. Začetek je ob 10. uri predpol dne. V očigled težavnih, dandanašnjih življenjskih razmer in splošnega izkoriščanja samo na plačo navezanih slojev, je pričakovati obilne udeležbe. Posebno so vabljeni gg. duhovniki, učitelji, uradniki in drugi nameščenci iz celega pol. okraja. Pravi se od 26. maja t. l. naprej v Narodnem domu na ogled. — Pripravljalni odbor.

k Konzulat kraljestva SHS. na Krfu. Osrednja vlada je sklenila, da osnuje na Krfu konzulat, ki mu bo dodeljen tudi duhovnik z nalogo, da skrbi za grobove srbskih junakov.

k Godba srbske kraljeve garde je prišla v Sarajevo, kjer bo proizvajala sinfoničen koncert. Sodelovala bo tudi pri večerni zabavi »Prosvete«. Čez par dni se povrne nazaj v Belgrad.

k »Hrvatska Obrana« — glasilo hrvatske ljudske stranke. Osješka »Hrvatska Obrana« z dne 21. t. m. prinaša na čelu lista program hrvatske ljudske stranke, s čemur se deklarira kot glasilo nove stranke. Dosedanji glavni urednik Josip Hartl je izstopil iz uredništva, ki ga bosta vodila v bodoče katehet g. Vrtič in prefekt semeišča g. Flodin.

k Finančne težkoče belgrajske občine. Iz Belgrada poročajo: Belgrajska občina je v neugodnem položaju. Ker nima finančnih sredstev, je skušala dobiti posojilo pri domačih belgrajskih zavodih, kar pa ni uspelo. Na to je občina odposlala deputacijo k ministru za notranje stvari ter se pritožila vsled neugodnega položaja, v katerem se nahaja. Intervencija je uspela ter je finančni minister dr. Ninčič odobril, da se belgrajski občini izplača predjem 2 milijonov dinarjev v državnih bonih. Stvar pa s tem še ni bila rešena, ker občina teh bonov v Belgradu ni mogla realizirati ter je bila prisiljena, odposlati svoje zastopnike v Zagreb, da stopijo v dogovor z zagrebškimi denarnimi zavodi zaradi posojila.

k Zaplenba vžigalic v Osijeku. Osješka vojaška oblast je 21. t. m. zaplenila v osješki tvornici vžigalic »Drava« veliko zalogo vžigalic ter prepovedala vsako samo-

vedno izdajanje blaga. Z oddajo blaga bo razpolagala odslej vojaška oblast.

k Učiteljem beguncem s Primorskega na znanje! Dne 17. aprila t. l. se je reorganiziral odsek goriških učiteljev-begunccev. Izvoljeni odbor obstoja iz naslednjih članov: Fran Merljak, predsednik; Kristina Doljak, namestnica; Vinko Gregorič, tajnik; Fran Erjavec; Rezika Pipan in Fr. Strgar. — Ker hoče klub urediti kataster vseh primorskih učiteljev-begunccev, naj se mu vsi kolegi in kolegije, ki tega do danes še niso storili, pri odseku javijo do 10. junija t. l., in sicer z osebno popisnico, ki naj vsebuje podatke o maturi, usposobljenostnem izpitu, o vseh dosedanjih nameščenjih ter natančni sedanji naslov. — Klub bo večkrat prirejal tudi sestance in razpravljaj o naših aktualnih vprašanih. Tovariši in tovarišice, v Vašem interesu je, da se teh sestankov udeležujete polnoštevilno. — Vse vloge naslavljajte: Klub primorskih učiteljev-begunccev, Ljubljana, Marije Terezije cesta 13/55.

k Pri okrožnem rudarskem uradu v Celju je razpisana služba kancelista v XI. čin, razredu in služba začasnega sluga. Prošnje je vlagati do 15. junija 1919 pri rudarskem glavarstvu v Ljubljani. Več pove uradni list št. XCIII z dne 16. maja 1919.

k Za vojaške domove se je zbral že prav lep sklad. Namen: Vojaška izobrazba. Do danes za to izobrazbo še živ krst ni s prstom zmignil. Zato pa vlada med našim vojaštvom namestu srbskega ponosa in samozvesti vse kaj drugega. Kje je neki skrit ta zaklad? Tu pa lahko povemo, da bo v kratkem dvignjen, toda malo je manjkalo, in bi bilo prepozno.

k Neredi v Bosni in Hercegovini. Da je minister dr. Korošec pričel z železno roko pritiskati v Belgradu, naj se razmere v Bosni in Hercegovini uredijo, se vidi iz naslednjega obvestila bosanskega presbiterja, ki slove: V zvezi z državnim preobratom so se v mnogih okrajih dogodili izgredi, ki so imeli za posledico poškodovanje tujega imetja in plenjenje, vsled česar je prišel del prebivalstva zlasti v južnovzhodni Hercegovini v stisko. Zemaljska vlada je nakazala znatna denarna sredstva za ublaženje bede, ki je nastala vsled teh dogodkov. Da se ta sredstva pravično razdele in da dobi zemeljska vlada pregledno sliko škode, ki je bila storjena v vsej deželi, je izdana naredba vsem okrajnim uradom, naj v najkrajšem času ugotovijo, kda jim kje so se dogodili omenjeni izgredi in plenjenja, da poročajo o višini in obsegu škode ter stavijo konkretne predloge o načinu in višini pomoči v posameznih slučajih. Te bo vodilo posebno poverjenišтво po možnosti v prisotnosti oškodovane stranke.

k Pogreša se Franc Jošt, Lir 27, III. stot., 4. voj, vojna pošta 53, od 13. avgusta 1916 dalje. Kdor kaj ve o njem, naj sporoči proti povrnitvi stroškov Mariji Jošt, Poljšica, p. Podnart.

k Posestniki parnih kotlov, ki so pod državnim nadzorstvom, se pozivljejo, naj nemudoma, najkasneje do 15. junija t. l. naznanijo pristojnemu komisariju (vidi Raz-

glas št. 44/12-II poverjenišťva za javna dela, Uradni list št. LXXXIII, z dne 29. aprila t. l.) sledeče podatke: 1. Koliko parnih kotlov posedujejo; 2. Ali so le-ti v obratovanju; 3. Datum zadnje revizije, oziroma zadnje preizkušnje z vodnim pritiskom po državnem komisariju. One tvrdke, ki so člani družbe »Dampfkesseluntersuchungs- und Versicherungsgesellschaft a. G. na Dunaju« se obenem opozarjajo, da se obračajo, kakor doslej tudi nadalje v vseh zadevah, tikajočih se njih parnih kotlov, na zastopnika zgoraj omenjene družbe, inšpektorja Filipa Bubaka v Gradcu. — Gradbeno ravnateljstvo v Ljubljani.

Iz Ljubljane.

1 Koncert Pirkove-Igorove in Doubravske. Jutri, v soboto 24. maja, priredi gđ. Pirkova-Igorova v veliki dvorani hotela »Union« koncert, da se poslovi od ljubljanskega občinstva, ki jo je ob otvoritvi Narodnega gledališča na akademijah tako prisrčno pozdravilo in pokazalo svoje simpatije in veliko zanimanje za mlado umetnico. Ker gđ. Pirkova iz neznanih vzrokov ni imela celo sezijo prilike nastopiti vsaj v eni svoji vlogi, je zanimanje tem večje, da jo spoznamo sedaj, ko se poslavlja, kot koncertno pevko; saj jo je kritika zunaj in tukaj splošno najugodnejše sprejela. Na programu ima v prvi vrsti naše najmodernejše komponiste Lajovica, Škrjanca in Ravnika, nekaj stvari v rokopisu, ki se sploh niso še pele; iz češke glasbene literature nam bo prednašala Hoffmeistera, ki je ljubljanskemu občinstvu dobro znan kot večletni profesor tukajšnje »Glasbene Matice«, Novaka, Dvořaka, Smetano in Kovačevica. — Na klavirju jo spremlja gđ. Doubravska, absolventka praškega konservatorija, učenka profesorja Hoffmeistera, ki je imela z največjim uspehom turnejo po Poljskem, Moravskem in Češkem z virtuosom Ondříčkem; igrala bo Sukovo »Pomladno idilo«, tehnično dovršeno skladbo polno pomladnih razpoloženj, njegovo »Romanco« in Smetanovo »Polko v F-duru«. Že dovršeno izbrani spored nam jamči za popoln umetniški užitek; ker se obenem gđ. Pirkova poslavlja, je pričakovati, da bo ljubljansko občinstvo v kar največjem številu obiskalo ta lep koncert.

1 Člani franko-slovenske organizacije so našli jako zabavno, pristno francosko burko, katera se bo igrala prihodnji ponedeljek, dne 26. t. m. v veliki dvorani Narodnega doma. Dostop imajo tudi po članih vpelani nečlani. Naprošeni pa so vsi, ki se zanimajo za to prireditev, naj si preskrbijo takoj vstopnice. — Dobe se v društveni pisarni, Narodni dom. — Po dovršenem programu prosta zabava.

1 Gg. tiskarnarjem in državnim uradom v uvaževanje! Vagon z raznimi, zelo nujni mi potrebščinami za naše obratovanje je došel po nemali zaslugi našega poslaništva na Dunaju in ljubljanske centralne uprave za trgovački promet že 15. t. m. v Ljubljano. Nakladanje in carinski ogled na Dunaju se je izvršil tekom dveh dni, prevoz iz Dunaja do Ljubljane je trajal pet dni,

blago leži pa na ljubljanskem kolodvoru že 8 dni, reci o sem dni, ne da bi se potrudila kompetentna oblast ga zacariniti. Vsled nejasnosti, katero blago je podvrženo kompenzaciji, je sklical nemški carinski urad celo izven uradnih ur sejo ter rešil zadevo tekom par ur, v lastni državi treba se pa privaditi... Toliko v pojasnilo prizadetim državnim uradom, ki urgirajo znamke ni druge važne državne tiskovine ter pristavljajo opazke: da slovenske tiskarne niso zmogljive. Poleg visoke carinske dobrote bomo morali plačevati še nepotrebno skladnino.

Društvo tiskarnarjev v Sloveniji.

I Zapisega učiteljstva. Stalno nameščeno učiteljstvo ljubljanskih šol s pozivlje, da pride v nedeljo, dne 25. maja 1919 ob enajstih dopoldne v mestno dvorano na magistratu k zapislegi.

I Orkestralno društvo »Glasbene Matice«. Kot bistveno obstojni del društva »Glasbene Matice« se je osnovalo na ustanovnem zborovanju v nedeljo, dne 18. maja orkestralno društvo »Glasbene Matice« s sedežem v Ljubljani, kojega namen je, gojiti resno instrumentalno v prvi vrsti slovansko glasbo. Sestavil se je poslovni red društva in izvolil začasni odbor. Društvo šteje že lepo število izvršujočih članov in bo pričelo v najkrajšem času s skupnimi vajami v godalnem orkestru (gosli, viola, čelo, kontrabas) pod vodstvom dirigenta prof. J. e. r. a. j. a, ki je bil dolgo vrsto let koncertni mojster na dunajski dvorni operi in v filharmoničnem orkestru. Ljubitelji glasbe, ki se čutijo zmožne sodelovati v orkestru, se kot novi člani lahko prijavijo pri imenovanem g. dirigentu tik pred skupnimi orkestralnimi vajami, ki se bodo vršile v veliki dvorani »Glasbene Matice« in se bodo razglašale na društveni deski v veži »Glasbene Matice«. Prva skupna vaja se vrši v petek, 30. maja ob 20. uri. — Odbor.

I Posledice neprevide vožnje. Posestnik Edvard Vidergar iz Drtije pri Moravčah je vozil pred par dnevi z enovprežnim vozom po Poljanski cesti. V istem trenutku pridrdra voz mestne železnice od Ambroževega trga. Ker se Vidergar s svojim vozom ni mogel pravočasno ogniti, je zadel tramvaj v voz, ki se je zvrnil. Konj se je pri tem tako poškodoval, da so ga morali prepeljati v živinsko bolnico. Vidergar je pravočasno skočil z voza in se mu ni ničesar pripetilo.

I Slepjar. Pod tem naslovom smo dne 19. maja opozorili na moža bolj visoke postave, širokega života, kateri je dne 18. maja po 12. uri v hotelu Union prosil Josipa Rehovca, da mu zamenja tisočak in ko mu je slednji 10 bankovcev po 100 K izročil, je slepar s tisočakom in z bankovci izginil. Policiji v Ljubljani se je posrečilo aretirati tega sleparja v osebi Milana Miliča, roj. 1868 na Nabrežini, kateri je nastopil tudi pod imenom Milan Mohorič, stanujoč v Šiški št. 62. Medtem se je dočnalo, da je Milič na gori navedeni način osleparil več oseb. Prizadeti se prosijo, da se prijavijo na policijskem ravnateljstvu v Ljubljani, Bleiweisova cesta št. 22, II. nadstropje soba št. 17.

I Ukraden konj. Dne 21. maja dopoldne je bila z dvorišča gostilne »Figove« ukradena rjava, 7 let stara kobila z belo zvezdico na čelu, dalje vojaška oprema in kmečki voz z lestvicami. Lastnik ima okoli 6000 kron škode. Storiteli so trije približno 25 do 28 let stari moški, od katerih je eden nosil sivo vojaško bluzo. Tatovi so se peljali po cesti z vozom proti Zalogu odnosno Lazam. Pred nakupom konja in voza se svari. Prodajalce naj se naznani najbližji orožniški postaji.

I Fotografične slike so današnje noč pokradli neznan zlikovci fotografu Bešterju na Fr. Josipa cesti št. 5. Razbili so šipo razstavljenega okna ter s tem Bešterju napravili okoli 150 K škode.

I Konj se je splasil na Bleiweisovi cesti Kržetu Lovrencu, posestniku na Trnovskem pristanu. Vehar Ignacij, delavec, je hotel dirjajočega konja ustaviti. Konj ga je pa podrl na tla, pri čemur je Vehar dobil lahke poškodbe na glavi. Konj je potem drvil naravnost v svoj hlev na Trnovskem pristanu 12.

I Tatvine. Lonec, rdeče emailiran, napolnjen z mastjo, je bil od nepoznanega storilca ukraden Mariji Kogoj na Glincah št. 90, in sicer med tem, ko je bila ona odsotna iz hiše. Škoda 62 K. — Obleka, in sicer en črn suknjič ter telovnik in hlače zelene barve je bilo ukradeni Mariji Pišek v Sp. Šiški, Celovška cesta 1. Obleka, katera je vredna 400 K, se je sušila na prostoru za hišo in to priliko je porabil dosedaj nepoznan uzmovič, da je isto nemoteno odnesel.

I Pretepel je brez tehtnega razloga neki Ivan Bizilj 10 letnega Stanislava Renko tako, da so ga starši na ukaz zdravnika morali z rešilnim vozom peljati v deželno bolnico, ker ima pretresene možgane ter je krvavel iz nosa in ust. Bizilj se bo moral zagovarjati pred sodiščem.

Iz seje mestnega aprovizacijskega odseka.

Nekateri peki peko zopet črn kruh. Pripomniti je, da peki niso dobili črne moke od aprovizacije, ampak so nakupili črno moko v prosti kupčiji.

Mestno aprovizacijo je pooblastila deželna vlada da določa od časa do časa najvišje cene za kruh na ljubljanskem trgu.

Mestna pekarna bo pričela peči štruče iz bele ameriške moke. Štruca bo stala K 2.40, posamezni 6 dkg težki kosi po 30 v. Po teh cenah se bodo morali ravnati tudi peki. Žemlje 6 dkg težke se ravnotako ne sme dražje prodajati v pekarnah kot po 30 v. Po gostilnah in savarnah so upravičeni prodajati 6 dkg težak bel kruh (žemlje) po 40 v kos.

Makso Zalokar bo še znanprej razdeljeval kvas med trgovce in peke. Vendar pa ne smejo trgovci in peki v nadrobni prodaji dražje prodajati kvas kot po 16 kron za kilogram.

Amerikanska komisija zahteva, da se za otroke določeni kakao kuhan razdeljuje med revno mladino. Za šole obiskujoče gtroke do 14 leta se bo na kondenziranem mleku kuhani kakao razdeljeval v dnevnih

zavetiščih in otroških zavodih. Revni šole ne obiskujoči otroci dobe kakao, kondenzirano mleko in sladkor v blagu, ker je nemogoče kar naenkrat še za to mladež prirediti potrebne kuhinje.

V mestnih vojnih prodajalnah se prodaja: bela moka po K 4.66, koruzna moka po K 1.50 in koruzni zdrob po 2.50. Aprovizacija oddaja še znanprej trgovcem moko.

Na ljubljanskem trgu je neverjetna draginja glede zelenjave. Mestna aprovizacija prosi zato deželno vlado, da takoj določi za zelenjavo najvišje cene, ali pa pooblasti aprovizacijo, da sama določi primerne cene.

Pri razdelitvi živil najpotrebnejšim, se prihodnji terek dopoldne razdeljuje v mestni posvetovalnici izključno le koruzni zdrob in koruzna moka.

Žena.

z Angležinjo — prvi ženski podporočnik v naši vojski. Vojno ministrstvo je predlagalo regentu Aleksandru, da se naj imenuje za podporočnika Angležinjo miss. Lonu Sandec, ki služi že več let v srbski armadi kot narednik ter je bila že odlikovana s Karagjorgjevičevim zvezdom.

z Dolge ure dela so škodljive zdravju žensk. Ameriški listi pišejo: Vse države so naprošene, da uvedejo 8 urno delo. Dokazano je po ogromnem materijalu, nabranem na podlagi preiskav tukaj in v Evropi, da ima predolgo delo jako slabe posledice za žensko zdravje. Supreme Court of the United States je to pripoznal, razsodivši, da so države upravičene uporabljati svojo policijsko oblast za uveljavljanje zakonov, omejujočih ure dela; in to zato, ker je zdravje podlaga države. Nobena država ne more napredovati, ako njeni delavci opešajo radi trajnega prenapora. Zguba na človeški energiji kot posledica preveč delavnih ur, je narodna zguba in mora dovesti do prikrajšanja narodne prosperitete. V Združenih državah je opaziti splošno tendenco za krajšanje delavnih ur. Slabe izkušnje po vsem svetu so dovedle večino držav v Uniji do tega, da so sprejele zakone omejujoče delavne ure za ženske. Le šest izmed držav ni še storilo nič v tem pogledu. V 20 državah je bila delavna doba omejena na 8 ali 9 ur. V več slučajih se je našlo, da ženske delajo kar po 65 do 88 ur in 40 minut na teden. Z vednim rastočim številom ženskih, zaposlenih v industriji, je največje važnosti, da državni delavni oddelki dobijo polnomoč za uveljavljanje zakonov, tičočih se delavskih razmer, in da študirajo potrebe in nove razmere delavstva. Industry Service priporoča, da bi se postavile tudi ženske na odgovorna mesta kot člani obrtnih svetov ali njim direktno podrejeni funkcionarji.

Po svetu.

s Nič več krušnih izkaznic. Pa ne samo pri nas, ampak tudi v Franciji jih s prvim junijem ne bodo več imeli. Sladkorne izkaznice pa ostanejo še v veljavi.

s Spor med Chile in Peru ter njega rešitev. Da razumemo predlog, katerega je stavila Bolivija mirovni konferenci za rešitev sporov med Chile in Peru, ki so od leta 1883 naprej od časa do časa ogrožali mir Južne amerike, je potrebno poklicati v spomin okoliščine, sprčo katerih se je Chile polastila Antofogaste, Tarapace, Tacne in Arice.

Leta 1866 sta ustanovili Bolivija in Chile skupno posest bogatih skladov nitrata v puščavi Atacama, ne da bi pri tem določili definitivne in priznane meje. Izrabljanje teh skladov se je vršilo večinoma s pomočjo čilenskega kapitala in leta 1897 so nastale težkoče, ki so našle svoj višek v tem, da se je Chile polastila bolivijskega pristanišča Antofogasta. To se je zgodilo februarja meseca in aprila je napovedala republika Peru, kot zaveznica Bolivije, Chile vojno.

Boj, ki je trajal štiri leta, seveda s presledki v kampanjah, se je končal z zmago Chile. Chilenske armade so bile manjše po obsegu, a boljše opremljene in disciplinirane. Enako dobro se je izkazala tudi chilenska mornarica. Vojna je vzbudila po mornariških krogih veliko pozornost radi dejstva, da je nudila eno prvih prilik opazovanja zmogljivosti modernih bojnih ladij v dejanskem boju.

Do oktobra 1880 se je polastila republika Chile celega pornege ozemlja in pričela so se mirovna pogajanja med nadzorstvom Združenih držav. Pogoji, katere je stavila Chile, pa niso bili sprejemljivi in dne 15. januarja 1881, po bitki pri Miraflores, so se polastili Chilenci Lima, Callao in drugih važnih peruvijskih mest. Vojna je šla vsled tega naprej še celi dve leti.

Soglasno z mirovno pogodbo, katero je diktirala republika Chile, je prišlo celo obrečje Bolivije, s pristaniščem Antofogasto ter z raznimi bogatimi mineralnimi snedmi v posest Chile, a razlaga te mirovne pogodbe je bila predmet razprav skozi leta. Bolivija je trdila, da je bil odstop ozemlja ob morju le začasen, provizoričen. Izguba tega dela obrečja je oropala Bolivijo vsakega pristanišča ob oceanu. Leta 1904 je bila sklenjena in odobrena pogodba, na podlagi katere naj dobi Chile trajno posest tega spornega ozemlja, dočim naj dobi Bolivija prost dostop do morja obenem s pravico, da sme ustanoviti v gotovih pristaniščih carinske urade. Pogodba je določala, da mora zgraditi Chile železnico iz Arica v La Paz in da bo postal del železnice, ki bo tekel skozi Bolivijo, last slednje po preteku petnajstih let, to je letošnjega leta.

Dogovor, katerega je sklenila Peru s Chile na koncu nesrečne vojne leta 1883, je določal predajo okraja Tarapaca v roke zmagačca ter predajo ozemelj Tacna in Arica za dobo desetih let, koncem katere dobe naj bi prebivalci teh okrajev glasovali, če hočejo ostati pod chilensko vlado ali priti zopet pod Peru. Narod, ki bi izgubil ta dva okraja, naj bi dobil od drugega 20.000.000 pezov. Tega samoodločenja naroda na ni republika Chile nikdar dovolila in to dejstvo je predstavljalo trajen vir slabih odnošajev med obema deželama, ki so pogosto dovedli do vojne. V

pretekli jeseni je izgledalo kot da je oborožen konflikt neizogiben in tudi sedaj je razmerje med obema deželama dokaj napeto.

Bolivija predlaga sedaj nakup Tacne in Arice za svoto 20.000.000 pezov. Polovico te svote naj bi dobila republika Peru, drugo polovico pa Chile. Če bi se to uresničilo, bi bila Peru in Chile ločeni od druge potom Bolivije, ki bi dobila svojo lastno morskoro fronto.

Bolivijski državniki trdijo, da bi kos bolivijskega ozemlja med peruvijsko provinco Moquegua ter chilensko provinco Tarapaca odstranil neprestano možnost nesporazumov in sporov. Nadalje bi se storilo njih lastni deželi pravico ter pospešilo delo utožitve trajnega miru v Južni Ameriki.

(Iz ameriških listov.)

s Imenitni gostje. Zelo elegantno obleden gospod pride v enega najimenitnejših pariških restavrantov, gre v jedilnico, se vsede in si izbere prav izvrstno kosilo. Použije ga in vidi se mu, da se spozna. Posrebal je bil ravno kavo in kozarček najfinjšega likerja, prižgal si je pravo havana, komad pet frankov. Zaprta kočija se pripelje pred restavrant. Črnooblečen resen gospod stopi iz kočije, strežaj ga pelje h gostilničarju. »Kolikor vem, se nahaja v Vaši restavraciji neki gospod, ki ga iščem že dolgo časa. Ukradel je pol milijona frankov, potem pa zbežal. Prosim, peljite me po vseh sobah, da vidim, ali je tukaj ali ne. Ne videl bi rad, da bi bilo preveč nemira, ko ga bom aretiriral. Gotovo ste v tem oziru tudi Vi mojega mnenja.« Seveda je hotelir peljal uradnika po vseh sobah; komaj vstopita v jedilni salon, dregne policist gostilničarja, mu pokaže udobno sedečega tujca in mu pošepeče: »Tamle tisti je moj mož! Da se pa divjačina preveč ne vstraši in se ognemo nepotrebnemu razburjenju, prosim, pošljite natakara k njemu in naj mu pove, da ga kliče njegov prijatelj baron K. za par trenutkov ven.« Gostilničar pošlje natakara k elegantnemu tujcu, ki prav mirno vstane, si dene klobuk na glavo in gre na hodnik. Tam ga čakata črnooblečeni in gostilničar. Ko hoče mimo, mu položi policist roko na ramo in mu reče z resnim glasom: »V imenu postave Vas aretiram! Če mi mirno sledite, Vas ne bom zvezal. Sicer za —« in tedaj izvleče iz malega kovčega par bleščečih ročnih okovov. Tujec prebledi, ne reče nič, sledi uradniku mirno do voza, vstopita, voz zdrči proti bližnji policijski stražnici. Drugi dan gre hotelir na policijo, da predloži račun za kosilo. Kako se pa začudi, ko nihče nič ne ve, da bi bil sploh kak tat milijonov aretirani, in nobeden se tudi ne more spomniti na popisanege uradnika. Telefonirajo v druge policijske okraje, a vse zastoni, o tatu in policistu ni ne duha ne sluha. Uganka je bila pa že rešena, še predno je hotelir odšel domov. Ko je namreč ravno hotel iti proč, pride drug gostilničar, lastnik ravno tako imenitnega restavranta, in pove ravno to kakor prvi. Tudi on je hotel 80 frankov za večerjo, ki jo je pojedel prejšnji večer pri njem neki milijonski tat, ki so ga na takoj aretirali. Kmalu so videli, da sta bila to dva prebrisana družab-

nika: enkrat je ta jedel, drugi ga je aretiriral, potem sta pa vloge zamenjala. Tako sta bila vselej oba sita. Lahko si predstavljamo še dolge obraze obeh opeharjenih hotelirjev.

s Orjaški stolpi. Pred leti so zgradili v Novem Yorku na bregu Hudsona cerkev, ki je baje največja in najlepša v celi deželi. Kupolo nad oltarjem drži osem stebrov, ki je vsak izklesan iz enega kosa marmorja. Rečenim stebrom se dajo primerjati samo stebri v cerkvi sv. Izaka v Petrogradu. Ti stebri so 54 in pol čevljev visoki, njih premer meri šest čevljev ter vagajo po 350 ton. Izklesani in izglajeni so bili s posebnimi stroji, ki so sami na sebi stali lepe denarje. Za prevoz je bila zgrajena posebna ladja, da so vselej dva stebra obenem naložili in prepeljali. Stebri stojte na osem čevljev visokih podstavkih. —

s Ruska veliki knezi v Italiji. Ruski veliki knezi Nikolaj in Pjotr so se nastanili s svojimi družinami v Italiji. Njih stanovanje je blizu Roppala. Pred nekoliko dnevi so sprejeli obisk laške kraljice. Prišla je popolnoma inkognito, da obišče velike kneginje, ki so, kakor je znano, njene sestere.

s Jednakost nemških delegatov. Francoski uradniki, katerim je bilo poverjeno, da dobijo stanovanja in uredijo bivanje nemških delegatov v Parizu, niso pomislili da je Nemčija republika. Dobili so več mest v raznih penzionih za cene od 18—80 frankov na dan, misleč, da pisarjem in kurirjem ne spada vse ono, ko Brockdorffu-Rantzau-u. Ti so protestirali in Brockdorff je pritrdil, da imajo popolnoma prav. Iz tega razloga jedo v hote'u vsi odposlanci in osobe — sedmnaest oseb — okoli cene velike mize, na sredi med njimi pa sedi Brockdorff-Rantzau.

s Šale. »Ali si bil kdaj v levovi kletki?« — »Bil sem.« — »Ali si se bal?« — »Ne.« — »Kako to?« — »Ker ni bilo levov notri?« — Uradnik kmetu: »No, kako ste zadovoljni z novo gospodo?« Kmet: »Novi čevlji vedno tiščijo.« Uradnik: »Gotovo, zato jih je treba mazati.« — Oče: »Umij si vrat in ušesa; jutri pride stric.« Sinček: »In če stric ne pride, kaj bom potem z umitim vratom?«

s Šale. — »Končno se mi je vendar posrečilo, da sem v srcu svoje žene izpodrinil psa. Zdaj ima mene vendar raje, kakor psa.« — »Kako se je to zgodilo?« — »Pes noče vsega žreti, kar moja žena skuha, jaz pa vse.« — Gospod: »Ka jpa je to-le?« Kmet: »To je umetno gnojilo.« Gospod: »Kaj — zdaj torej ne ponarejajo več samo denarja, ampak celo gnoj?« — »Ker me je moja žena ves dan trpinčila s tem, da je igrala na klavir, sem jo pregovoril, da si naj izbere prijateljico.« — »Ali je to pomagalo?« — »Hudiča je pomagalo! Prijateljico si je izbrala in zdaj igra ves dan štiriurno na klavir.« — Polkovnik: »Gospod adjutant, zakaj me niste spomnili, da je bil včeraj pogreb vpokojenega stotnika Koštrunoviča?« Adjutant: »Oprostite, jaz sem

pozabil.« Polkovnik: »Pozabil, pozabil! Po vaši krivdi se nisem pogreba udeležil! Kaj si bo zdaj Kostrunovič o meni mislil!« — Tone: »Strašni trenotki so to bili, ko sem se potapljal. Trikrat sem se pogreznil, predno so me rešili. Ko so me zapuščale moči, sem se spomnil vseh najvažnejših dogodkov svojega življenja.« Jože: »Ali si se tudi spomnil, da sem ti pred tremi leti posodil 20 dolarjev?«

Reka.

Mi ne znamo, što nam ovi dani tmurni
U tmušama nose, što se morem veru;
Mi znademo samo, da slična liburni
Jedna crna lada plovi po Kvarneru!
VI. Nazor, »Jugovina«.

Še nikdar ni bila Reka, ki stoji sedaj že tako dolgo v središču najstrastnejših diskusij na mirovni konferenci, tako živa in še nikdar tako mrtva kakor sedaj.

Prvo, kar vidi človek, ki pride danes to za nas tako važno pristanišče, je seveda italijanska zastava. Povsod jo vidiš, na najneverjetnejših krajih, na oknih in vratih, v izložbah trgovin, napete čez ceste, na vozovih cestne železnice, v gumbnicah gospodov, na klobukih lepih in nelepah dam, na znamkah mesta Reke. Povsod te zasledujejo te barve. Povsod vidiš napise: »Viva l'Italia!« »Italia o morte!« povsod razbite table jugoslovanskih trgovin; na vseh hrvaških hišah s katranom nabarvani črni križi, pač sijajen dokument za laško kulturo. Seveda je Reka polna predvsem italijanskega vojaštva. Bersaglieri in alpini, arditii in mornarji se izprehajajo po mestu. Večinoma so ti Italijani visoki ljudje, izbrane čete iz najzdravejših pokrajin cele Italije. Francozi so tudi tu, s ponosno kretnjo zmagovalca in bistrimi očmi, vedno izvrstno razpoloženi. Angleži, še ponosnejši (o Albion, ti gospoduješ celému svetu!), vsi obriti, mladi in gibčni, stoje pri večerni promenadi na korzu na robu trotoarja, kadijo svojo pipo in gledajo z očitno velikim zanimanjem v mimo šumečo množico; kopne čete v zelenorumenih, krasno prikrojenih uniformah, mornarji v širokih hlačah. Maloštevni Amerikanci so zastopani le po pomorskih četah. Rečani jih nazivajo »cogo« (kuharje), ker nosijo bele klobuke; upajmo, da nam skuhaajo kaj dobrega! V Sušaku in ob Rečini so nastanjene tudi francoske kolonijalne čete: Indokitajci v rumenih uniformah z jeklenimi šlemi in Afrikanci, kateri so zastopani po hamitih in črnih.

In to je vse, kar da današnji Reki življenje: te pestre barve različnih čet, te pompozne zastave, ki se vijejo v zraku, da jih je že mučno gledati. Avtomobili švigajo sem in tja, kolesarji so večna nevarnost na cestah, giji in trenski vozovi ropotajo po tlaku, v zraku strašijo hidropiani; na vseh križiščih cest in trgih razkričijo kolporterji svoje časopise: »Giornali d'Italia! Corriere della sera! Mesaggero! Resto del Carlino!« Le včasih čuješ skoro plahi klic: »Hrvatske novine!«

A to življenje je le navidezno. Reka je mrtvo mesto. Predvsem je Reka vendarle luka: in nad pristaniščem bdi danes mrt. Brezpomembno in žalostno ležijo

ladje ogrsko-hrvatskega parobrodarskega društva zasidrane ob mrtvih pomolih. Malokatera jadrnica plove vun na kvarner, le zdaj pa zdaj reže kak motorni čoln ententinih bojnih ladij valove. Te ogromne oklopnice dajo pristanišču še žalostnejšo barvo. »Emanuele Filiberto« in »Pisa« ležita tam kakor dva zmaja, ki stražita kraljičino in je ne dasta nobenemu iz rok. Človeku se zdi, kakor da stara francoska križarka in angleški rušilci ne bi imeli nobene moči proti tem italijanskim velikonom. — Na oni strani se tviiga iz morja kompleksUčke gore: Venezia Giulia. Kakor v megli leži tam naša tožna Istra, najnesrečnejši del naše domovine. Trikrat na dan pride parnik iz Opatije v Reko, a skorodno vedno doplove prazen; kvečjemu par Nemcev in židov potuje v Reko in nazaj: tudi tu so Nemci in Semiti, največji sovražniki našega rodu, privilegirane rase. Domačin pa mora bežati z rodni tal. Istra, kdaj pride konec tvojega trpljenja? Kdaj se premakne Zvonimirova ladja tudi s tvojega obrežja?

A kljub vsej nesreči naše ljudstvo niti v Riki niti v Istri ni izgubilo upanja. Pod najtežjimi pogoji, zasledovani od karabinerjev in policije so nabrali reški Jugoslovani podpise za zahvalno brzojavko Wilsonu. Kljub temu, da se jih vsledlaškega terorja mnogo ni moglo podpisati, je ta plebiscit vendar izkazal lepo število nad 19.700 Jugoslovancev. Število je seveda faktično še večje, tako da je v resnici okoli 25.000 Jugoslovancev v mestu. Sestoji italijanstvo Reke samo iz vihrajočih zastav? — Hvalevredno je tudi delovanje sušakih »Primorskih novina« in dijaštva višjih razredov sušakih srednjih šol, ki vzpodbuja ljudstvo z dobro pripravljenimi predavanji, deklamacijami in muzikalnimi proizvodnjami ob nedeljah.

Neverjetno je, s kakšnimi sredstvi agitirajo Italijani za »madrepatrio« in proti Ameriki. Ne samo časopise, zastave, iluminacije, govori, pesmi, poštne znamke, kinematografi, tudi nešteti plakati, v katerih so Italijani mojstri, skušajo na podoben način slepiti ljudstvo in slavijo v vseh mogočih barvah veličino in »brezmejno trpljenje« Italije. Wilsonova karikatura z nemško piklhalbo in velikim vprašajem, ki je bila plakativirana po celi Reki in drugih mestih, je že znana. Neka druga karikatura kaže premišljajočega Kristofa Kolumba, ki vzdihne: »Če bi bil to vedel, je ne bi bil odkril!« Jasno je seveda, da je stvar naprejena proti Wilsonu. Drugi plakati oznanjajo, kaj je Italija vse pretrpela za entento in storila zanjo in za druge države. Čujte: avgusta 1914 je Italija s svojo nevtralnostjo rešila Francijo; maja 1915 je rešila s svojim vstopom v vojno celo entento; po zimi 1915 je rešila (!) Italija v Albaniji srbsko vojsko; v oktobru 1917 se je v najstrašnejši uri (nell' ora tremenda) rešila Italija brez tuje pomoči (s kakšno hrabrostjo!); spomladi 1918 je ustavila Italija na francoskih poljanah sune Nemcev pri Bligny-u; oktobra 1918 da Italija »a Vittorio Veneto« nemškemu bloku smrtni udarec (in Jugoslovani?); aprila 1919 pa ententine države nočejo priznati vketih pravic Italije. — Celo zemljevide s

»prirodnimi mejami« Italije so afiširani na vseh mogočih krajih. Amerikanci in Angleži teh napadov na entento nikakor niso gledali ravnodušno. Fotografirali so vse te plakate in gotovo poskrbeli, da izve o njih cel kulturni svet. Dosegli so tudi pri komandantu medzavezniških čet v Reki, generalnemu poročniku Grazioliju, da je od 9. maja naprej prepovedano afiširanje plakatov brez prejšnjega dovoljenja medzavezniških oblasti.

Jedna crna ladja plovi po kvarneru. A kaj nam prinese? Gre mimo te nesrečne obale ali si išče poti drugje?

Naša nada ne klone. Prišel bo dan, ko bo Učka gora zopet edina stražarica kvarnera. Naša Učka! Prišla bo ura, ko bo veličasten kres na tej jugoslovanski gori oznanjal, da smo zopet gospodarji na svoji zemlji!

d. C.

Lepa pol lic in rok pri-
nese mnogo
prednosti, tako v zdrav-
stvenem kakor v družab-
nem oziru. Fellerjeva po-
polnoma neškodljiva pre-
izkušena »Elza« pomada
za obvarovanje in nego-
vanje kože, odstrani ne-
čistost kože, ojeđa pršice,
brani proti solnčarici,
solnim pegam, bori, raz-
kavosti, velosti kože. —
Lonček močnejše vrste 6
kron. Omot in poštnina se
računa posebej najceneje.

Namesto škodljivega mila

vzemimo za lica Fellerje-
vo lilično mlečno milo
»Elza«, katero je danes še zelo drago ali ima
še iste dobrote in neškodljivosti kakor pred
vojno. Boljše in finejše za negovanje kože v
današnjem času si niti misliti ne moremo. —
Buine lase se more doseči samo s Fellerjevo
»Elza«-Tanohina pomado za rast
las. Okrepi kožo na glavi, preprečuje plešavost in
prezgodnjo osivelost. Lonček močnejše vrste 6 K.
Omot in poštnina se računa posebej najceneje.

Za vsakdanje negovanje

telesa so Fellerjeve »Elza«
toaletne pastilje za
umivanje telesa, otroške
kopeli, kakor za ustno
vodo itd. Cena kartonu
1 K 50 v. — S seboj
vzeti in povsod v žepu
nositi se more bol ubla-
žujoč, hladeč, osvežujoč
Fellerjev »Elza« mentolni migrenski črtik. V
leseni cevki 1 K 50 v. Izvrsten proti glavobolu
in migreni. rabi se tudi proti vbođljaju in ran-
itvi. Voda za oči (collyrium) 2 K 50 v. —
Kapljice proti zobobolu 2 K 50 v. — Pravi
zagorski prani sok proti kašlju stekl.
4 K. Francovo žganje v stekl. 6 — in 16 — K.

»Elza«
Blaster
za želodec, pra-
va švedska tinktura,
vel. stekl. 10 K — v,
balzam (melen) ma-
la stekl. 2 K — v.
Kurja ošesa od-
strani brez bolečin
Fellerjeva turist. tin-
ktura »Elza« (teko-
čina) skupaj s co-
picem 3 K in turist.
obliz po 3 K in 1 K 50 v. Proti potenju
telesa in nog je Fellerjev »Elza« prašek z
vsipom 1 K 50 v. Krmlini prašek za živino
davno poznani se zopet dobi. Karton 2 K. Omot
in poštnina se računa posebej in najceneje.
Kdor naroči več, mnogo prihrani. Naročiti je
treba pri lekarnarju EVGENU V. FELLER,
Stubica, Elza trg št. 245 (Hrv. Zagorje).

Jaroslav.

Zgodovinski roman.

Ruski spisal J. Šmidt-Melin; preložil AL. Benkovič.

(Dalje.)

Zgoča rdečica mu je izpreletela blede obličje, oči so se mu zaiskrile zlobno in preteče, planil je pokoncu ter dvignil stisnjene pesti proti neusmiljenim rabljem: »Ne dotaknite se me,« je kričal, »sicer za Boga...«

O pravem času se je spametoval ter nehal pretiti; izprevidel je, da je zaman vsak odpor in da bi si svoj položaj le še poslabšal. Z zobmi škripaje je dovolil, da so mu klado pritrdili k nogam in roke zvezali z verigami.

Vojaki so napravili še nekaj surovih in razžaljevih opazk ter odšli iz ječe.

Zdaj je bil Jaroslav čisto sam med smrčecimi zločinci. Kakor morski vihar divja z valovi, tako je vrelo v njegovih prsih; zdaj mu je kakor žgoč ogenj kri silila v glavo, zdaj mu je zopet mrz strasal ude, da je bil napol mrtev. Prej čilemu mladeniču se je zdelo, da ga hoče premagati omedlevica. Ko pa je bil s trdno voljo nekoliko obvladal slabost, je vstal, stopil k oknu, položil vroče čelo na mrežo in gledal ven. A mreža je bila tako gosta in hiše so se dvigale tako visoko, da mu je bil pogled oviran skoro popolnoma. Vendar se je čudno pomiril, ko je mogel pogledati na nebo, na katerem še niso bile izginile ognjene barve severnega sija.

»Čemu bi se tako razburjal nad surovim vedenjem neolikanih ljudi?« je mirno govoril sam pri sebi. »Je li to prvič, da je nedolžnega človeka zadela sramota, da je prišel v ječo med zločince? Česa bi se bal? Jutri moram biti že prost obtožbe. Gotovo je zmota vse skupaj; jaz sem nedolžen. Ravno jaz sem najbolj tovariše zadrževal od prepira s stražo. Da,« je čez nekaj časa nadaljeval s tresočim se glasom, »da, jaz sem nedolžen, a Kurt je med krivci najbolj kriv. Razposajenost njegova je vzrok nesrečnega slučaja, ako ga jaz ne ovadim, pa se javi sam, da reši mene. A kazni, ki čaka podobne prestopke, ga uniči — njega, mojega najpristranejšega prijatelja od mladih nog! Ah! usoda, ki ga čaka, je strašna! Morda pregnanstvo v Sibirijo!«

Groza je obšla Jaroslava, ko se je spomnil vsega tega; pomolčal je za hip, potem pa zopet pomislil:

»In Kurt je tako slab, tako nežen! Skoro še mal deček! Dobro, staro mater ima, ki je navezana na upapolnega sina z vso ljubeznijo in opravičenim ponosom. Materino srce bi zadel smrten udarec, ko bi bil uničen njen edini otrok. Ah! tudi vsi drugi moji prijatelji imajo zveze s sorodniki, samo jaz nimam nikogar!«

Z glavó na prsi sklonjeno se je vtopil v misli, polne bolesti. Čutil se je zapuščenega otroka, brez bratov, brez sorodnikov. Nikdar ga ni blažil očetov usmev, nikdar ni čutil ljubezni polne roke matere. Kadar so tovariši govorili o ljubezni sorodnikov, je on molčal. Ko so se polni veselja in ginjenosti spominjali prizorov iz

mladosti, ozarjene od ljubezni starišev, takrat je žalosna vztrepetala njegova duša, a ničesar ni vedela o tistih trenutkih, katerih spomin za vedno napolnjuje naše srce z ljubeznijo in zvestobo.

»Ali naj bo,« je čez nekaj časa nadaljeval Jaroslav, »namesto mene kdo drugi žrtva bridke usode? Nikdar! Rad trpim, rad prenašam vsako usodo, samo da s tem rešim Kurta!«

Potem je šel na svoje prejšnje mesto in uprt ob trdi zid udal se svoji oslabelosti, ki je morala biti naravna posledica tako burne in silne vznemirjenosti. Priroda je zahtevala svojo pravico. Hitro je zaspal ter se za nekaj ur osvobodil mučnih misli.

A komaj se je pričelo daniti, ga je predramil nenavaden hrup in ropot. Hitro je vstal ter se oziral začuden in prestrašen.

»Kje sem, kako sem prišel na ta kraj?« je rekel sam pri sebi. Hotel je roko dvigniti k čelu, da bi prepodil sence, ki so mračile njegove misli, a zdrznil se je kakor od kače pičen, ko je ugledal železne verige, ki so ga onečlašale.

Za Boga! Privezan je bil za roko in nogo, kot najpodlejši zločinec... obkroževali so ga sami zavrženci.

Za hip je mislil, da ga moré grozne, težke sanje, takoj na to pa se mu je vrnila v spomin jasna, uničujoča resnica in kakor v ognjeniku mu je kipelo po žilah.

Glasno je zakričal, padel na trdo klop in si z obema rokama zakril obraz.

Komaj je bilo jutro slabo posvetilo skozi okno, že je tolpa hrumečih soujetnikov spoznala Jaroslava. Radovedno so se gnetli krog njega ter ga pozdravljali kot svojega tovariša.

Eden izmed ujetnikov je svojo umazano roko trdo položil dijaku na ramo ter se satansko smejal: »No, brate, dolgo si spal! Truden si bil, to si lahko mislim. Vrag vzemi te kozaške mrcine! To ti znajo goniti človeka! Vidi se ti, da si čvrst dečko, ki jim je delal dosti opravila, toda...«

»Mlad si še, mlad,« mu je segel v besedo drugi, ki je še bolj silil v Jaroslava in pretipaval njegovo obleko, »pa si videti velik navihanec. To obleko si gotovo slekel kakemu blagorodju?«

»Tako jokavo pa se ne smeš držati,« je rekel tretji; »dosti se ti ne zgodi, kvečjemu dobiš z batino ali pa te...« in pri tem se je porogljivo smejal in napravil krog vrata dosti jasno znamenje.

»Pripoveduj nam, brate!« so klicali skupno. »Kaj si napravil? Kako se je zgodilo, da so te pobrali zlovestni sivosuknjariji? Pred nami ne smeš ničesar tajiti. A tiho, že prihajajo!«

Krik in izpraševanje je utihnilo in takoj na to sta stopila v ječo dva vojaka. Eden je prinesel ne baš svežo vodo, drugi pa nekoliko že plesnivih hlebcev kruha.

Dasi je bila taka jed malo vabljiva, vendar niso mogli dočakati, da je bila razdeljena, ker boljše hrane niso bili navajeni. Njih pogledi so nepotrpežljivo in željno sledili vsaki kretnji vojakov, in kakor izstradan volk je vsak požiral svoj del. Edini Jaroslav se ni trudil, da bi dobil svoj delež od pojedine.

Niti pogledal ni na ponujani mu kruh, marveč ga porinil sosedu, ki se ga je hitro polastil, spravil v umazani kožuh ter zaupno klanjaje se zahvalil velikodušnega darovalca.

To je bil začetek znanja, ki je imel za dijaka najzopernejše in najneprijetnejše nasledke. Petrov, tako je bilo ime obdarovancu, je bil od tega časa kot navezan nanj ter ga je neprestano zabaval s pripovedovanjem različnih zločinov, katere je še povečaval z neukusnimi, surovimi dovtipi. A Petrov tudi ni pozabil tolažiti svoje lakote na račun Jaroslavovega deleža.

Na ta način je potekal čas, čigar vsaka minuta se mu je zdela cela večnost. Jaroslav se je bal neprenehoma, da se bo Kurt javil sodišču in da kazni zadene tega, ne pa njega.

A zločinci in zločini so bili kakor pozabljeni; dvakrat je bilo že solnce zašlo, a nobena vest ni prišla v ječo. Slednjič sta mu tretjega dne, ko je bil Jaroslav že blizu obupa, dva vojaka prinesla povelje, naj gre z njima k zaslišanju.

Hitro in veselo je planil pokoncu.

»Hvala Bogu,« je vzkliknil, »slednjič bom rešen te negotovosti, teh tovarišev. Predno mine ura, bom vedel, kakšna usoda me čaka.«

Kako se odloči, to mu je bilo vseeno. Želel si je samo gotovosti, premembe. Rajši smrt, nego živeti v teh neznosnih razmerah.

A žalostna je bila pot, ki je čakala Jaroslava. Spremljan od dveh vojakov in težko nesoč klado na nogi, medtem ko mu je vsak hip zarožljala veriga na roki, je korakal po teh ulicah, po katerih se je čestokrat izprehajal z lahkim korakom in še lajšim srcem. Lica so mu gorela od sramote v množici radovednih ljudi in večkrat se je krčevito stresel notranjega gneva, ko je slišal razžaljeve opazke in vzklike.

Končno so prišli do policijskega poslopja, kjer se je imelo vršiti zaslišanje. A šele po dolgem, mučnem čakanju v pred-sobi mu je bilo ukazano stopiti naprej. Zopet so ga drugi spremljevalci peljali skozi nekaj sob in hodnikov, dokler ni stopil čez prag tiste sobe, kjer se je, kakor je upal, imela odločiti njegova usoda.

Preiskovalni sodnik, star, doslužen major, hladne, nedostopne vnanosti, ga je čakal za mizo, z zelenim suknom prevlečeno, v bližini pa je sedel njegov tajnik s peresom v roki. Izpraševanje se je pričelo.

(Dalje.)

Širite »Večerni list«!

Izdajatelj konsorci »Večernega lista«.

Odgovorni urednik Viktor Cencić.

Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.